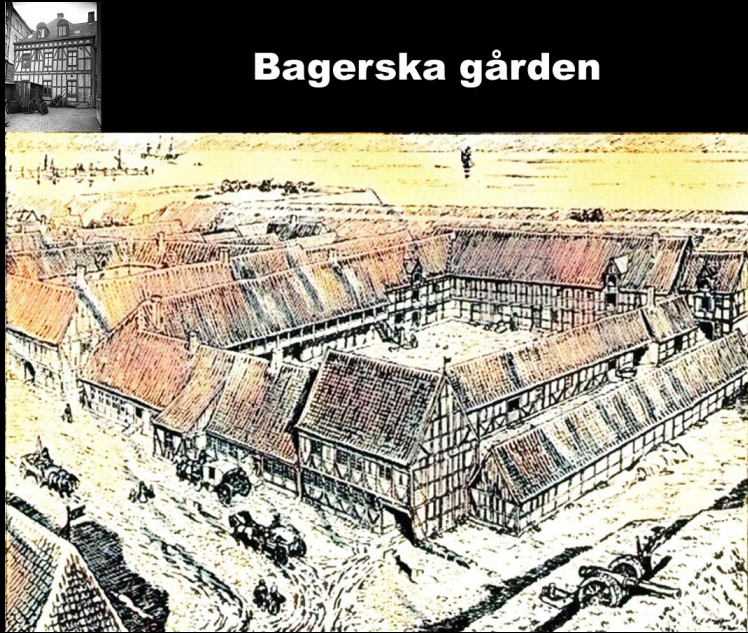

Bagerska gården

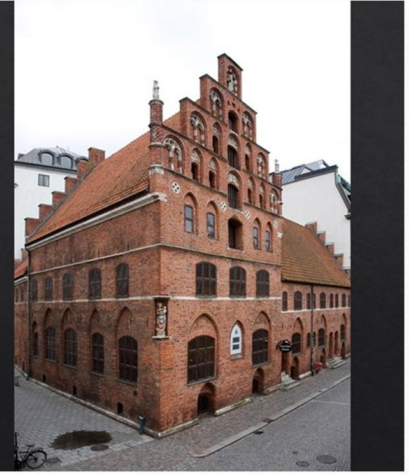

BYGGNADER

MALMÖ

Malmö 1903 Neg nr. Dahlgren-0037 Värmlandsmuseum
JSCN 000037

I Malmö finns det fler bevarade tegelhus från 1500-talet än i de övriga skandinaviska länderna. Flensburgska huset, väl synligt i hörnet Storgatan och Skomakaregatan, är uppfört 1595 medan gårdens övriga tre byggnader är yngre och framför allt speglar senare delen av 1800-talet. Ett av husen inne på gården är i korsvirke och vittnar om ett traditionellt byggnadsskick som levde kvar långt in på 1800-talet i städerna.

Borgmästaren Söffren Christensen hade köpt stadsgården (Flensburgska gården i Malmö) i början av 1600-talet och försett sin nybyggda länga med ett sådant här portbjälke. Då fanns redan det påkostade tegelhuset, som rådmannen Helmicke Ottersen hade uppfört 1595. Gården tillhörde en av de större i staden och här fanns också korsvirkeslängor med stall och brygghus samt lagerutrymmen för handelsverksamhet.

Det är köpmanssläkten Flensburg, ägare från 1827 till 1964, som har gett gården dess namn. Innan dess hade kronan på 1730-talet omvandlat gården till ett kronomagasin. Ett sådant användes som förrådshus för den spannmål som levererades till kronan som avgift för arrende och liknande. Ombyggnaden till magasin medförde stora ingrepp. Innerväggar revs och skulpterade spisar, mönsterlagda stengolv, fönsterkarmar av sandsten togs bort. Utvändigt murades fönstren igen eller ändrades till magasinsgluggar och tegelfasaderna putsades över. På gavelns övre del syns portar och spår efter hissordningar för magasinen på vinden.

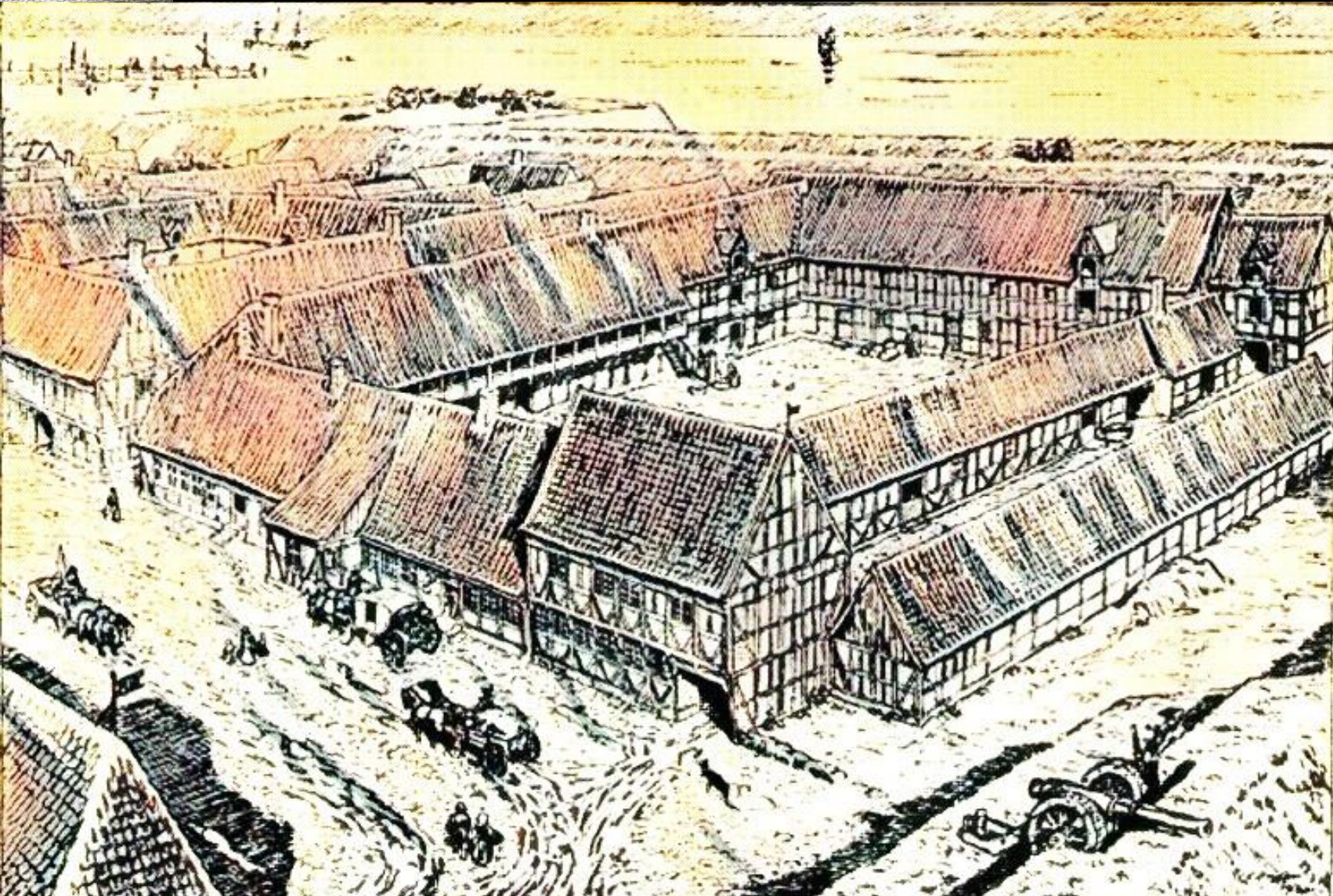
Under släkten Flensburgs tid blev gården åter en representativ stadsgård. En ny länga i tidsenlig nyrenässans uppfördes 1876 utmed Skomakaregatan och ersatte den äldre i korsvirke. Både rumsindelning och snickerier, kakelugnar samt stuckatur som finns kvar. Andra förändringar under den här tiden var inredning av butiker i gatuhusens bottenvåningar. Även i butikslokalerna finns äldre inredning som till exempel ett glaskasettak, snickerier och hyllinredning.

Efter närmare hundrafyrtio år i en och samma släkt donerade Eva Flensburg gården till i en stiftelse under Malmö museer 1964. Den förvaltas sedan dess av Malmö stad. Eva Flensburg lät 1933 genomföra en restaurering i syfte att återge gården dess ursprungliga utseende. Den utfördes enligt 1930-talets restaureringsprinciper, bland annat återställdes den överputsade fasaden på tegelhuset.

Bagerska gården

1886

Hedmanska Gården

Hedmanska gården består av fem olika byggnader av högst varierande ålder. De visar på den bebyggelseutveckling som var typisk för Malmös stadsgårdar förr.

Vid Lilla Torg, utmed Larohegatan och Hjulhamnsgatan, ligger den Hedmanska gården. Gården består av fem olika byggnader av högst varierande ålder och är ett gott exempel på en för Malmö typisk stadsgård och dess bebyggelseutveckling under ett skede i stadens historia då borgarna ägnade sig åt både handel och lantbruk.

På 1500-talet fick Malmö två torg, Stortorget och Lilla Torg. De lades ut i stadens medeltida kvarter och äldre bebyggelse revs. Tomterna vid torgen var attraktiva och här etablerade stadens borgare handelsgårdar. En borgare var en man som fått tillåtelse att tillverka och/eller sälja sina varor i staden, genom ett så kallat burskap.

I bottenvåningen till byggnaden från 1596 finns det så kallade "Bagers skolderum". Haqvin Bager levde under slutet av 1700-talet. Han ägde huset och lät måla några av sina dikter på väggarna; dikter som delvis fortfarande finns bevarade. Haqvin var en flitig skribent i dåtidens Stockholmstidningar och till och med Carl Michael Bellman kände väl till "gubben Bager i Malmö". Hedmanska gården ligger i Malmö utmed Lilla torgs södra sida. Två av husen ut mot torget ingår i gårdskomplexet. Korsvirkeslängan i öster är uppförd 1596 medan huset i väster är från 1700-talet.

Anor från 1400-talet

Platsen för Hedmanska gården i Malmö tros ha varit bebyggd redan under 1400-talet, men omnämns först under sent 1520-tal. Under 1500-talet bestod gården av flera mindre gårdar som senare kom att bilda tre, sedan två och slutligen, från 1725 och framåt, en gemensam i Diedrich Sölchers ägo. Gårdens fem byggnader har en byggnadshistoria som spänner från 1590-tal till 1890-tal.

Handelsverksamhet på 1800-talet

Den gårdsbildning vi ser idag ger en bild av den handelsverksamhet som köpmannen Gabriel Hedman byggde upp vid mitten av 1800-talet. Han ägnade sig framgångsrikt åt spannmålshandel och rederiverksamhet och ingick också i stadens styrelse.

Namn efter gårdsägare

Hedmanska gården har fått sitt namn efter Gabriel Hedman, som blev ägare till hela gården år 1838. Han lät åren 1850-52, uppföra det stora magasinet, inne på gården, för förvaring av spannmål. Den äldsta byggnaden, är det kraftfulla korsvirkeshuset, med portgång mot Lilla Torg, vilket uppfördes av borgmästaren Niels Hammer år 1597.

Bäst bevarade korsvirkeshuset i Malmö

Husfasaden i Niels Hammers hus, anses ha det bäst bevarade 1500-tals- korsvirket i Malmö. Bostad och kontor fanns på bottenvåningen, medan andra våningen inrymde magasin. Den andra delen av längan mot Lilla Torg, är troligen uppförd kring sekelskiftet 1600, men fick sin fasad i empirstil, av handelsmannen Per Malmros år 1805.

Magasinslänga uppförd på 1720-talet

Längs Hjulhamnsgatan reser sig en lång magasinslänga, uppförd i korsvirke. Den borte delen uppfördes troligen av Diedrich Sölcher på 1720-talet, medan delen närmst torget, byggdes av Haquin Bager några årtionden senare. Här fanns då, en stor kölna för malttorkning. Den yngsta byggnaden är den lilla kontors- och förrådsbyggnaden inne på gården från 1894.

Arkitektur

Hedmanska gården minner om en flerhundraårig handelsverksamhet. De äldre längorna speglar genom sitt korsvirke ett byggnadsskick som varit tradition i de skånska städerna sedan medeltiden medan de yngre byggnaderna, som är murade i gult tegel, representerar 1800-talet.

Korsvirke

Valet av landsbygdens korsvirke som konstruktionsmaterial, i jämförelse med Stortorget's mer monumentala sten- och tegelarkitektur, kan kanske förklaras med att Hedmanska gården och övrig bebyggelse runt Lilla Torg på denna tid låg alldeles i utkanten av staden. Innergården har stenläggning och gårdshusen med sina vinschhjul och homejor minner om hur vindsvåningar och magasin användes för förvaring.

Förnämt bostadshus

Två bostadshus med ålderdomlig karaktär är bevarade till våra dagar och vänder på ett karaktäristiskt vis huvudfasaden mot torget. Det östra av de två husen är äldst och uppfört av borgmästare Niels Hammer 1597. Det visar hur ett förnämt bostadshus till en handelsgård såg ut på 1500- och 1600-talen.

Bevarat korsvirke

Allra tydligast syns det i husets andra vånings korsvirke av ek, ett av stadens bäst bevarade exempel från 1500-talet med konstfullt snidade knektar och fyllnadsträn samt mönstermurade fyllningar i rött tegel och vit kritsten.

Den här övre våningen användes från början som spannmålsmagasin och har sin ålderdomliga takstol kvar. Bottenvåningens fasad är sedan 1700-talet putsad.

Putsfasad i tidens empirestil

Det västra bostadshuset är byggt på 1600-talet men präglas idag av den ombyggnad som gjordes 1803-1805 av handelsmannen Per Malmros. Torgsidans korsvirke av ek med fyllningar av tegel fick då sin putsfasad, utformad i tidens empirestil. Det syns till exempel i profilerade listverk och portutsmyckningen.

Ekonomilängorna mindre påkostade

Den långa längan i två våningar utmed Hjulhamnsgatan är ett utmärkt exempel på hur ekonomilängorna såg ut långt in på 1800-talet. Den är byggd i korsvirke av mindre påkostat slag än det i bostadshusen och har putsade fack. Längan är byggd i två etapper, den södra delen på 1720-talet och den norra under sent 1700-tal.

Mindre tegelhus från 1894

Det höga tegelmagasinet, som sluter gårdsutrymmet i söder, från Hedmans tid stod färdigt 1852. Här förvarades spannmål som sedan skeppades ut till bland annat England. Det mindre tegelhuset intill är från 1894 och fungerade som kontor och förråd.

Byggnadsminne

Hedmmanska gården är ett byggnadsminne .

Så används Hedmanska gården idag

Malmö stad lät restaurera Hedmanska gården under åren 1979 till 1983 med målsättning att visa hur en större handelsgård kunde se ut vid mitten av 1800-talet. Sedan 1970-talet bedriver Form Design Center verksamhet i den höga magasinsbyggnaden. Gårdens olika längor hyrs idag ut till butiks- och restaurangverksamhet. Hedmanska gården är ett byggnadsminne sedan 1993.

FDM 000252:006:003

FDM 000252:015:003

1965

FDM 000252:022:004

**Östergatan mot öster. Gatan
in till höger är S:t
Thomasgatan. Fotografen står
vid kvarteret Magnus Smek.**

Rönnskärska huset

A
D
E
L
G
A
T
A
N

Tunneln

Gatubyggnaden ut mot Adelgatan, dvs medeltidens torggata, går med sin kryssvalvskällare tillbaka till sent 1200-tal – ca 1300. Den är därmed Malmös äldsta bevarade byggnad. Under medeltiden gick byggnaden under benämningen "De höje kledboder". Ordet bod kunde förr beteckna "mindre bostad". Små har sannerligen de bostäder varit som ingick i "de höje kledboder". Dessa bodar var minst åtta till antalet, alla inrymda i tegelbyggnaden. Gården omtalades första gången 1349 och hade då ingått i den avlidne riddaren Jens Uffesen Nebs Malmöfastigheter. När man åter möter gatubyggnaden i bevarade källor är det under 1400-talet. Då hade en egendomsdelning skett så att byggnadens olika källarvalv samt bottenvåning och övervåning uppdelats på olika ägare. Under slutet av medeltiden bodde här stadens silversmeder, de rikaste av dåtidens Malmöborgare.

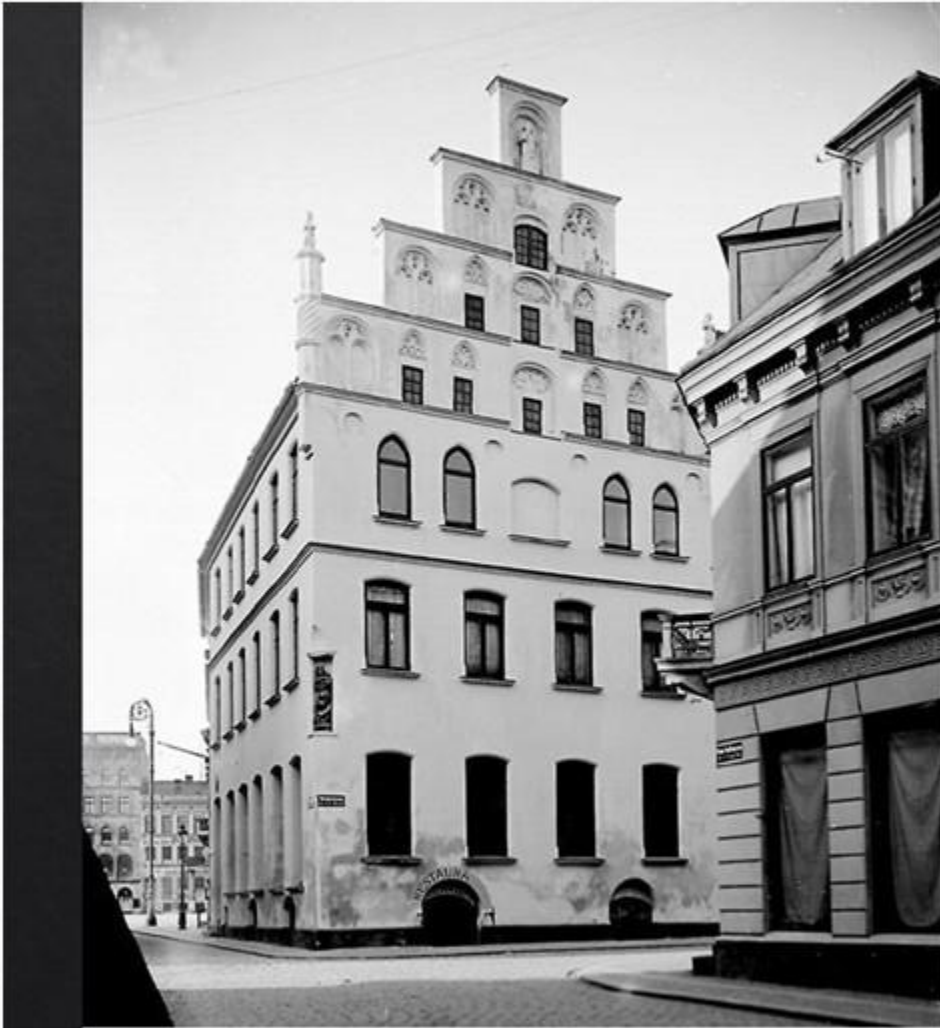
https://sv.wikipedia.org/wiki/F%C3%B6rgen_Kocks_hus#/media/Fil:Kockska_huset_2_Malm%C3%B6.jpg

Jörgen Kocks Hus

Jörgen Kocks hus är det mest imponerande byggnadskomplexet från Malmös äldre historia. De ståtliga tegelmurarna symboliserar inte enbart 1500-talets Malmöhistoria utan också en stor portion dansk rikshistoria.

Jörgen Kock omtalas som myntmästare för hela Danmark år 1518. Han bodde vid denna tid på Myntergården i Malmö, föregångaren till det nuvarande Malmöhus. 1522 inköpte han en fastighet mitt i Malmö av Sorö kloster. Denna fastighet låg strategiskt vid korsningen av den stora huvudgatan "Den lange adelgatan" och stredet som ledde ner till hamnporten och Malmös viktiga skeppsbygga. Åren 1522-1524 uppförde han sitt alltjämt till stora delar existerande palats. Så mäktig var Jörgen att han efter 1525 förlade Danmarks mynttillverkning till sin egen gård. Detta kunde han göra då stora delar av kvarteret söder om bostadsbyggnaderna ingick i hans tomt.

Malmö 1903 Neg nr. Dahlgren-0037 Värmlandsmuseum
IGDN 000037

**Bottenvåningens
banklokal.**

https://sv.wikipedia.org/wiki/F%C3%B6rgen_Kocks_hus#/media/Fil:F%C3%B6rgen_Kocks_hu4.jpg

**Gustav Vasas
sängkammare**

Området omger Rönneholmsparken, där Rönneholmsgården ligger. Rönneholmsgården är en herrgård som byggdes av Carl Magnus Nordlindh 1798. Byggnaderna har behållit sin 1700-talskaraktär och parkanläggningen är en oas i området. Herrgården är numera hemvist för Bladins gymnasium.

Rönneholm är ett bostadsområde i Västra Innerstaden, Malmö.

Rönneholm ligger mellan Regementsgatan och Köpenhamnsvägen, väster om Mariedalsvägen. Det består av flerfamiljshus från första halvan av 1900-talet, främst hyreshus. Längs Regementsgatans södra sida finns hus från olika perioder med stora arkitektoniska värden. Ett kvarter består av större tomter med indragna jugendvillor uppförda mellan 1907 och första världskriget.

TISDAG 15 NOV 19:00

MALMÖ OPERA

Sankt Pauli kyrka är en kyrkobyggnad i Malmö i Lunds stift. Den är sedan 2014 församlingskyrka i Malmö S:t Johannes församling. Kyrkan är en sexkantig centralkyrka i gult tegel. Den ritades av Emil Viktor Langlet, började byggas 1879 av Byggmästare Mortensen, Malmö och stod färdig år 1882. Insidan dekorerades rikt av målarmästare Borggrén. Kyrkan är försedd med torn i mitten. Detta torn omges av sammanlagt 12 mindre torn. Kyrkorummet har stor rymd. Under två av de fem läktarna har dopkapell och andaktskapell inretts. Kyrkans målade glasfönster tillkom under 1950-talet. Sydost om kyrkan ligger Sankt Pauli norra, mellersta och södra kyrkogårdar.

Sankt Pauli kyrka är belägen i skärningspunkten av Kungsgatan och Sankt Pauli kyrkogata i Malmö. Tidigare hade Sankt Petri kyrka varit den centrala kyrkan, men eftersom allt fler människor flyttade till Malmö blev denna för liten och då behövdes ytterligare en. Arkitekten Emil Langlet gjorde ritningarna till kyrkan som stod färdig den 26 november 1882 och församlingen bildades sedan 1884. Kyrkan byggdes i mitten av den nya stadsdelen Rörsjöstaden.

Hotell Kramer är ett hotell som ligger vid Stortorget i Malmö.

Makarna Anna och Fritz Kramer kom 1863 från Tyskland till Malmö för att arrendera och förestå Hotel Gustaf Adolf vid Stortorget's södra sida. I juni 1868 köpte makarna det tidigare Ficks Hôtel på Stortorget's norra sida. Det hade öppnats av J. M. Fick omkring 1830-31. Säljare var källarmästare J. E. Alsing; köpeskillingen uppgick till 95 000 riksdaler.[1]. De lät sedan arkitekten Carl Ferdinand Rasmussen rita den byggnad som uppfördes 1875-1878[2][3]. Byggnaden är uppförd i fransk nyrenässans med inspiration från slott i Loiredalen.

Fritz Kramer avled 1893, men maken Anna levde i ytterligare 28 år och drev hotellet vidare; efter en tid tillsammans med näst äldste sonen Herman Kramer. Numera ägs hotellet av Scandic Hotels.

Vid firandet av den så kallade "stora segeraftonen" i samband med andra världskrigets slut 1945 lyckades hotellets gäster få upp artisten Karl Gerhard på en flygel för att sjunga sin starkt antinazistiska kuplett Den ökända hästen från Troja.

Residenset är en byggnad vid Stortorget i Malmö, som inrymmer bostads- och representationslokaler för landshövdingen i Skåne län. Det består av två sammanbyggda hus, båda från slutet av 1500-talet. Det västra är "Kungshuset" och det östra "Gyllenpalmska huset".

Under 1600-talet ägdes "Kungshuset" av rådmannen Fadder Loch. Efter Skånes erövring år 1658 inkvarterade sig här med våld först generalguvernör Gustaf Otto Stenbock, sedan fältmarskalk Gustaf Banér. Den sistnämnde körde bokstavligt talat ut Fadder Loch på gatan. Fadder Loch anslöt sig till den danska invasionsarmén år 1676 men stupade i slaget vid Lund samma år.

De båda husen sammanslogs redan 1728–30 till en byggnad i funktion av residens för länets högste tjänsteman, landshövdingen. Dagens fasad är ett resultat av en ombyggnad från 1849 med Fredrik Wilhelm Scholander som arkitekt. I dag är det endast den västra volutgaveln samt ett litet så kallat kerubhuvud på den östra gaveln som minner om 1500–1600-talen.

Från november 1806 till maj 1807 styrdes Sverige från Malmö. Kung Gustav IV Adolf bodde med sin drottning Fredrika och tre kungabarn i Residenset vid Stortorget. Med kungafamiljen följde hovstaten och delar av den diplomatiska kåren varför också angränsande byggnader togs i anspråk. I stort sett hela norra sidan av torget disponerades av de förnäma gästerna. I Malmö uppkallades Gustav Adolfs torg efter Gustav IV Adolf, samt Drottningtorget efter drottning Fredrika.

Kung Karl XV avled på länsresidenset den 18 september 1872.

Trekungamötet 1914 ägde mellan den 18-19 december rum på Länsresidenset.

Landshövdingeresidenset i Malmö ägs av svenska staten och förvaltas av Statens fastighetsverk.

Parking
Malmö
040-6056944

Närmare stranden ligger Potatisåkern, ett område som ursprungligen sparades för ytterligare ett, aldrig förverkligat, bostadsprojekt av Eric Sigfrid Persson. Området bebyggdes av MKB och HSB med påkostade flerbostadshus först på 1990-talet. De uppfördes efter en stadsplan av den amerikanske arkitekten Charles Moore som fick uppdraget efter att Malmös byggpolitiker sett och inspirerats av ett bostadsområde i Tegel i Berlin som denne utformat. Husen i Malmö ritades av Moore Ruble Yudell i samarbete med bland annat FFNS. Området är ett av de främsta exemplen på postmodernistisk arkitektur i Sverige. Ett av husen (till vänster i bilden) på Potatisåkern förstördes delvis i en kraftig eldsvåda i november 2007 (en av de värsta bränderna i Malmös moderna historia). Huset återuppbyggdes och ett år efter branden började de boende flytta tillbaka.

